

Ο μὴ ἀλατισμένος ἐνθ' ἄν.: Φαγεῖν ἀνάλιστον Τραπ. Συγών. ἀναλάττιστος I, ἀνάλατος A I, ἄναλος. Π. ἀνάλιν, ἀνάριτιν.

ἀναλλαγὰδιν τό, Πόντ. (Κερασ.) ἀναλλαγὰδ' Πόντ. ('Αμισ. Ἀργυρόπ. Ἰμερ. Κοτύωρ. Κρώμν. Σάντ. Τραπ. Τροτ. Χαλδ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναλλάζω.

1) Ἐνδυμασία καλή καὶ πολυτελής, τὴν ὁποίαν ἐνδύομαι κατὰ τὰς ἐορτὰς ἐνθ' ἄν.: Ἡ δεῖνα ἐφόρεσεν τ' ἀναλλαγὰδ' ἔς ἐνθ' ἄν. || Γνωμ.

Ο ἐφτωχὸν ὁπότεν κ' ἔσ' φορεῖ τ' ἀναλλαγὰδ' ἔς (ὁ ἐφτωχὸς στερούμενος καθημερινῆς ἐνδυμασίας ἀναγκάζεται νὰ φορῇ τὴν ἐορτάσιμον ἐνδυμασίαν του) Κοτύωρ. || Ἰσμ.

Τὴν ἐγαπῶ φορεῖ σακκίν, τὴνὰν κ' θέλω ροῦχον, τὴνὰν κ' καταδέχουμαι φορεῖ τ' ἀναλλαγὰδ' Κρώμν.

Ὁλ' θὰ φοροῦν καὶ λάσκουνταν ἔς σὸν κόσμον χαρεμένα καὶ τ' ἐμὰ τ' ἀναλλαγὰδ' ἔς σὸ σαντούχ' κλειδωμένα (σαντούχ' = σεντούκι) Σάντ. Πβ. ἀλλάι A 8. 2) Πολυτελής ἱερατικὴ ἐνδυμασία Πόντ. (Τραπ.): Ἐφόρεσεν ὁ ποπλᾶς τ' ἀναλλαγὰδ'. Πβ. ἀλλάγῃ 5 β.

ἀναλλαγῇ ἡ, ἁμάρι. ἀναλλαῖ Νίσυρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναλλάζω.

Ἡ τῶν ἐνδυμάτων ἀλλαγῇ: Φρ. Κακὴ ἀναλλαῖ νὰ σοῦ ῥθῇ! (νὰ πενθηφορήσῃς! Ἀρὰ πρὸς γυναῖκα, ἡ ὁποία ἔχει ἄνδρα ἢ τέκνα εἰς τὴν ξενιτείαν).

ἀναλλαγιά ἡ, Ἡπ. κ. ἄ. — ΧΧρηστοβασ. Διηγ. ξενιτ. 26 — Λεξ. Δημητρ. ἀναλλαῖα Εὐβ. (Στρόπον.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνάλλαγος.

Τὸ νὰ μὴ ἀλλάξῃ τις ροῦχα ἐσωτερικά, ἀσπρόρρουχα ἐνθ' ἄν.: Θὰ τὸ φάῃ τ' αὐτοχὸ ἡ ἀναλλαγιά ΧΧρηστοβασ. ἐνθ' ἄν. Δὲν ἐπλυναμι κ' τὰ φαῖ ἡ ἀναλλαῖα τοῦτα τὰ πιδιά Στρόπον. Οὐλα τ' ἄλλα βασιεῖοντι, ἡ ἀναλλαῖα δὲ βασιεῖετι Αἰτωλ. Πέθανι ἡ γ'ναῖκα τ' κ' τὸν ἐφαῖ ἡ ἀναλλαῖα αὐτόθ. || Φρ. Τὸν τρώει ἡ ἀναλλαγιά κ' ἡ ψεῖρα (ἐπὶ τοῦ ρυπαροῦ) Λεξ. Δημητρ. Συγών. ἀναλλαγίλα 2, ἀναλλαξιά.

ἀναλλαγίλα ἡ, Πελοπν. (Κλουτσινοχ. Λάστ. κ. ἄ.) ἀναλλαῖλα Πελοπν. (Βούρβουρ.) ἀναγία Τσακων.

Ἐκ τοῦ οὐς. ἀναλλαγιά καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίλα. Τὸ ἀναγία ἐκ τοῦ ἀνααγία κατ' ἀποβολὴν τοῦ λ.

1) Ἡ κακὴ ὁσμὴ τῶν ἐσωρούχων, τὰ ὁποῖα φορεῖ κανεὶς πολὺν χρόνον χωρὶς νὰ τὰ ἀλλάξῃ Πελοπν. (Βούρβουρ.): Μυρίζ' ἀναλλαῖλας. 2) Ἀναλλαγιά, ὁ ἴδ., Πελοπν. (Κλουτσινοχ. Λάστ. κ. ἄ.) Τσακων.: Κοίταξε πῶς εἶναι ἀπὸ τὴν ἀναλλαγίλα! (δηλ. ρυπαρὸς) Κλουτσινοχ. Ἐψειρξάτσε ἀπὸ τὰν ἀναγία (ἐψείριασε κτλ.) Τσακων. Νε ἐφαῖτσε ἡ ἀναγία (τὸν ἐφαγε κτλ.) αὐτόθ.

ἀναλλαγίτης ὁ, Πελοπν. (Μάν.) κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνάλλαγος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτης.

Ὁ μεταξοσκώληξ ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ τελευταῖον στάδιον τῶν μεταμορφώσεων, ὅτε δὲν ἀλλάζει πλέον μορφήν.

ἀνάλλαγμα τό, Πόντ. (Οἶν.) ἀνάλλαγμαν Πόντ. ('Αργυρόπ. Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναλλάζω.

Περιορὴ ἐνδυμασίας καθαρᾶς ἢ πολυτελεστεράς.

ἀνάλλαγος ἐπιθ. ἀνάλλαχτος Κύπρ. Μεγίστ. Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) — Λεξ. Πρω. Δημητρ. ἀνάλλαγος κοιν. ἀνάλλαγους βόρ. ιδιῶμ. ἀνάλλαος Ἀθῆν. Ἄνδρ. Λευκ. Πελοπν. (Βούρβουρ. Λακων. Μεσσ. Οἶν. Σουδεν.) Πόντ. (Σάντ.) Σύμ. κ. ἄ. ἀνάλλαους Εὐβ. (Στρόπον.) Θράκ. Μακεδ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ. ἀνάλλαγο Τσακων. ἀνάογο Τσακων. ἄλλαχτος Πελοπν. (Λακων.) Πόντ. (Τραπ.) ἄλλαγος Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ.) Πελοπν. (Γαργαλ.) Πόντ. (Σάντ.) κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐς. ἀλλάγῃ. Ἰδ. ΓΧατζίδ. ἐν Ἀθηνᾶ 28 (1916) Λεξικογρ. Ἀρχ. 20 κέξ. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ. Τὸ ἀνάλλαχτος κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἀλλάχτος, δι' ὃ πβ. καὶ μεταγν. ἀνάλλακτος = ἀμετάβλητος, ἀναλλοίωτος. Οἱ τύπ. ἄλλαχτος καὶ ἄλλαγος ἄνευ συνθέσεως ὁ μὲν πρῶτος ἐκ τοῦ ἀλλάχτος, ὁ δὲ δεύτερος ἐκ τοῦ ἀλλάγῃ, εἰς τοὺς ὁποίους τὸ ἀρκτικὸν α προσέλαβε σημ. στερήσεως διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου. Ἰδ. ἀ- στερητ. 2 α.

A) Παθ. 1) Ὁ μὴ μεταβαλλόμενος, ἀμετάβλητος Λεξ. Δημητρ.: Τῶν ἀστεριῶν ὁ ἀνάλλαγος δρόμος. Ἐχει ἀνάλλαχτη γνώμη. 2) Ὁ μὴ ἀνταλλασσόμενος εἴτε ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἀνταλλαγῇ ἢ ὁ μὴ ἀνταλλαγεῖς Λεξ. Δημητρ.: Οἱ δραχμὲς μας κατάντησαν ἀνάλλαχτες. Λίρες ἀνάλλαχτες. Χιλιάριχο ἀνάλλαγο. 3) Ὁ μὴ ἀλλαγεῖς, ὁ μὴ ἀντικατασταθεῖς Πόντ. (Κερασ.) κ. ἄ. — ('Εβδομαδ. Τύπ. 1 Ἰουλίου 1934) — Λεξ. Δημητρ.: Ἀφῆσες τὸ νερὸ τῶν λουλουδιῶν ἀνάλλαχτο Λεξ. Δημητρ. Πετάξαμε ἀποπάνου μας τὰ βρόμικα ἀσπρόρρουχα ποῦ φοροῦσαμε ἀνάλλαγα τόσες μέρες ('Εβδομαδ. Τύπ. ἐνθ' ἄν.)

B) Ἐνεργ. 1) Ὁ μὴ ἀλλάξας τὰ ἐσώρρουχά του κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.): Εἶμαι δέκα μέρες ἀνάλλαγος. Ἐχω καιρὸ ἄλουστος κ' ἀνάλλαγος. Μετάλαβε τὸ παιδί ἀνάλλαγο κοιν. Ἀλλαχτος ἐπῆεν ἔς σὴν ἐγκλησίαν Τραπ. Ἐχον θυὸ βδουμάδης ἀνάλλαους Αἰτωλ. Στρόπον. β) Ἀκάθαρτος, ρυπαρὸς Θεσσ. (Ζαγορ.) Πελοπν. (Γορτυν.): Βρὲ ἀνάλλαγε! (ὕβριστικῶς) Γορτυν. 2) Ὁ μὴ ἐνδυθεὶς ἐορτάσιμον ἐνδυμασίαν, λαμπρὰν στολὴν κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ.): Πάει ἔς τὸ γάμο - ἔς τὴν ἐκκλησίαν ἀνάλλαγος κοιν. Ἀνάλλαχτος ἐπῆεν ἔς σὴν χαρὰν Τραπ. || Ἰσμ.

Ἀνάλλαγη κ' ἀχτένιστη καὶ μαυροφορεμένη νὰ σὲ γνωρίσ' ἡ μάνα σου πῶς ἔρχεσαι θλιμμένη Κρήτ.

Παιδιά μ', γιατί εἶσι' ἀνάλλαγα, γιατί εἶστε λερωμένα; Πελοπν. (Φεν.)

Κόρη μ', γιατί εἶσ' ἀνάλλαη κ' λιρουφουριμένη; Αἰτωλ.

Ὡραῖος εἶσ' ἀνάλλαγος, λεβέντης ἀλλαμένος, καὶ ὄντες βαρεοστολιστῆς, σὰν ἄγγελος γραμμένος (γαμήλιον) Λευκ.

Ν' ἀλλάξουν οἱ ἀνάλλαχτες τὰ πρὰ καλὰ τους ροῦχα Μεγίστ.

Ἀνάλλαχτην τὴν ἤθελα κ' ἀνάλλαχτην τὴν πῆρα Κύπρ. Ἀντίθ. ἀλλαμένος ἢ ἀλλασμένος (ἰδ. ἀλλάζω A 3 β). 3) Ὁ μὴ ἔχων ἄλλην ἐνδυμασίαν ἐκτὸς ἐκείνης, τὴν ὁποίαν φορεῖ Μακεδ. Πελοπν.

ἀναλλάζω Πόντ. ('Αμισ. Ἰμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. ἀλλάζω.

1) Ἀποβάλλω τὰ ρυπαρὰ ἐσώρρουχα καὶ ἐνδύομαι καθαρά Πόντ. ('Αμισ. Οἶν.): Ἐνέλλαξε τὰ λώματ' αὐτ' Ἀμισ. Ἀπὸ πότε κ' ἐνέλλαξες; Οἶν. Συγών. ἀλλάζω A 3 β.

β) Ἀντικαθιστῶ τὰ καθημερινὰ ἐνδύματα διὰ ἐορτασίμων καὶ λαμπρῶν Πόντ. ('Αμισ. Ἰμερ. Κερασ. Κοτύωρ.

